

מועד חשוון תשפ"ב

בס"ד

בחינה בהלכות פסח יו"ט

ח' חשוון תשפ"ב

הנחיות לנבחן:

- יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
- אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
- לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
- חלק א' - עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 6 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 6 התשובות שמבקש לבדוק.
- חלק ב' - יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב התשובות שמבקש לבדוק.
- יש לענות בנפרד על כל חלק מחלקי השאלה.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

- א. בגמרא בפסחים נאמר: מדאורייתא בביטול בעלמא סגי, כיצד פירשו הראשונים מימרא זו? האם ביטול צריך דווקא בפה? ומה הנפק"מ? ולמה שלוחו יכול לבטל?
ב. האם מברך ברכת "שהחיינו" כשבודק את החמץ? לא בדק בליל י"ד ונזכר בכך בחג עצמו או אחריו, האם חייב לבדוק? והאם יברך על ביעור חמץ?
- א. המשכיר בית לחברו – על מי חובת הבדיקה? כשהחובה על המשכיר לבדוק ולבסוף מתברר שלא בדק – מה הדין? והאם אישה וקטן נאמנים בזה?
ב. השוכר בית מחברו בליל י"ד ואינו יודע אם בדק המשכיר – מה דינו?
ג. אדם שעוזב בית של גוי לפני פסח – האם עליו לבדוק קודם שיעזבו? באר הדין וטעמו.

3. תערובת חמץ.

- חמץ או תערובת חמץ בערב פסח או בפסח עצמו בכמה אוסר? מה הטעם? ומה דינו אחר הפסח?
- חמץ יבש שנתערב במצה בערב פסח או בפסח עצמו מה דין התערובת? באיזה אופן לכו"ע אסור? ובאיזה אופן לכו"ע מותר? מה דינו אחר הפסח?
- המוצא פת בביתו בפסח ואין ידוע אם זה מצה או פת חמץ שעיפשה, מה דינה?

עמוד 1 מתוך 3

4. א. חמץ של יהודי שעבר עליו הפסח מה דינו? ומה דינו כשביטלו לפני פסח?
ב. חמץ של גוי שעבר עליו הפסח, מה דינו? ומה הדין בחמץ של גוי שהונח בחצר הישראל במתנה?
ג. מכר חמצו קודם הפסח לגוי שדר בביתו האם מועיל? האם מועילה מכירת חמץ למומר?

5. הגעלת כלים.

- א. כתב הטור בשם הרא"ש וכ"פ מרן, "יש להיזהר להגעיל קודם שעה חמישית", מה טעמו של דין זה? פרט את ארבעת החששות בזה?
ב. כמה פעמים אפשרי להגעיל כלים באותם המים? האם אפשר להגעיל כלי בחמי טבריה? מה יש לעשות מייד בסיום ההגעלה ולמה? ומה הדין בדיעבד?
ג. האם מותר ביום טוב לעשות הגעלה? ליבון? טבילת כלים? מה דייק המג"א מדין הגעלת כלים זו - וכיצד נוהגים למעשה? [פמ"ג וחת"ס].

6. שנינו בפרק כל שעה [לה ע"ב] "עיסה שנילושה ביין ושמן ודבש אין חייבים על חימוצה כרת משום דהוי ליה מי פירות ומי פירות אין מחמיצין". ועוד שנינו, [לו ע"א] "אין לשין עיסה בפסח ביין שמן ודבש ואם לש, רבן גמליאל אומר תשרף מיד, וחכ"א יאכל, אמר רבי עקיבא וכו'",

- א. כיצד ביארו רש"י, רי"ף ור"ת הלכה זו? כיצד הוכיח הר"ן את דינו מ"ותיקא"? וכיצד פסקו מרן ורמ"א. [לפרט בדברי הרמ"א דין חולה וזקן].
ב. במה שונה דין המלח שנתערב בחיטים, מדין "ותיקא"?
ג. מותר לחרוך שני שבליים יחד, הסבר דין זה, ובאר למה הלכה זו היא לכו"ע?

7. הלכות יום טוב.

- א. מהם יסודות תקנת יום טוב שני והנפק"מ בין הטעמים?
ב. מה הותר ביום טוב שני [פרט ארבעה נושאים], ומהו העונש של המזלזל ביום טוב ראשון או שני?
ג. האם וכיצד מותר להכין מיום טוב ראשון ליום טוב שני?
ד. מצא חמץ בביתו ביום טוב שני מה יעשה?

8. א. האם ניתן לאכול דבש או ללוש עימו סוכר בלא כשרות לפסח?, מה למד המרדכי מהלכה זו?
ב. שבליים מחוברות לקרקע או קמח או דגן שירדו עליהם טל או גשמים. האם ניתן לאפות מהם מצות לפסח?

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. ראובן יש בבעלותו משק, לקראת החג ישנם כמה שאלות הלכתיות אשר עליו לברר.
א. האם לבדוק רפת ולול? כשמאכיל את התרנגולים במורסן או קליפת החיטה באיזה אופן יעשה זאת? האם יכול להאכיל בחמץ שאינו שלו משעה שישית בהמות הפקר?
ב. האם יכול לתת בהמתו לגוי וישנו חשש / ודאי שיאכילנה חמץ, מה הפתרון בזה, מה דין חלב של פרת גוי האוכלת חמץ?

עמוד 2 מתוך 3

10. בחורים צעירים ויר"ש שעדיין לא למדו היטב הלכה ורצו לברר את מהותו של חול המועד, ניגשו לרב שיבאר להם:

- א. האם חול המועד מדאורייתא או מדרבנן?
- ב. האם מותר לכתוב כתובה? ולבנות או לתקן בית על ידי יהודי או גוי?
- ג. האם מותר לגזוז ציפורנים, לקצוץ שפם?

11. ראובן נוסע לפני חג הפסח מעבר לים, אך עדיין אינו יודע האם בכלל יישאר בחג שם, או יחזור לפני פרוס החג,

כיצד ינהג ראובן בעניין בדיקת חמץ בביתו לכתחילה? ומה הדין כשלא יכול לנהוג כן?

12. בעל בית מלון כשר שיש בו גם בית כנסת, פנה אל רבו ובפיו מספר שאלות הלכתיות הנוגעות לחג:

- א. במלון שוהים מבוגרים שאינם יכולים ללעוס את המצה, האם ניתן לבשלה עבורם או לשרותה במרק?
- ב. האם בבית הכנסת צריך לבדוק בדיקת חמץ ולבטל?
- ג. במלון ישנם עובדים זרים, האם יש למנוע מהם להיכנס עם חמץ לבית המלון?
- ה. וכיצד חתימת ברכת ההפטרה בשבת חול המועד?
- ו. רב בית המלון יערוך את הסדר באולם נפרד עם בני ביתו, ולאחר מכן יפנה לאולם אורחי המלון בכדי לסדר עמם את הסדר כיצד ינהג?
- ז. האם מותר לאכול חמץ מייד במוצאי יום טוב האחרון לפני מעריב והבדלה?

* * *

עמוד 3 מתוך 3